

Amerikan tervetullut vieras, presidentti Herbert Hoover presidentti Paasikiven luona. Keskellä Yhdysvaltain lähettiläs Hamilton.

Muisteloja entisajan kuuluista metsämiehistä Repolassa.

Kaikissa Karjalan osissa, rajan molemmin puolin, on elänyt eri aloilla ansioituneita miehiä, joiden maine oli laajalti levinnyt. Nämä kuuluvat niinhyvin liike- ja metsämiehiin kuin tietäjiin, soittajiin, laulajiin tai muihin mahtimiehiin.

*Tällä kertaa meillä on tilaisuus tuoda julki tietoja eräistä Repolassa eläneistä kuuluista metsämiehistä. Tiedot näistä ovat säilyneet rahvaan muistissa ja kun nämä muistitiedot ovat omiaan valaisemaan senaikuista sikäläistä metsäelämää ja metsämiesten tarkkoja havaintoja, on niihin tutustuminen nyky-
polven ihmisillekin mielenkiintoista. Siksi julkaisemme lehtemme muutamissa numeroissa näitä rahvaan keskuudesta koottuja muistitietoja. Ne on käytettäväksemme jättänyt Repolasta kotoisin oleva maanviljelijä Pekka Kyöttinen. Teemme tämän sitäkin mieluisammin, kun ne voivat antaa lukijalle valaistusta myöskin senakuisiin historiallisiin tapahtumiin.*

Ontropan metsästysseikkailuja.

Rauhaisan salojärven rannalla, jylhän luonnon helmassa, johon oli nelisenkymmentä kilometriä matkaa lähimmästä kylästä, asui patriarkallinen vanhus, Maksima Levoska.

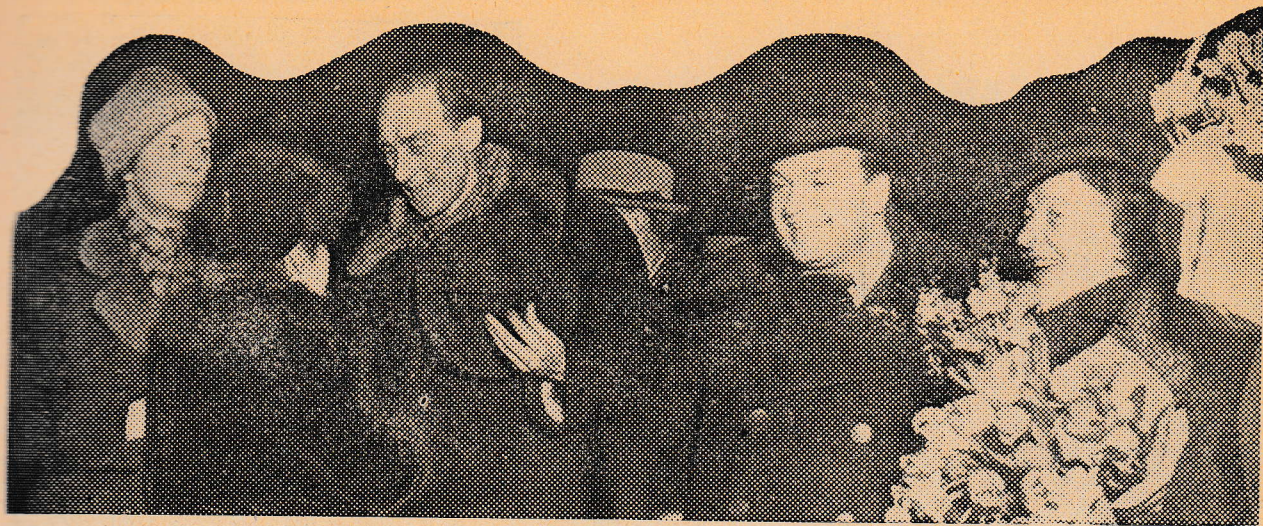
Maksima oli jo nuoruudestaan asti kiintynyt salojen yksinäisyyteen. Siksi hän ei viihtynyt pienessä syntymäkylässään, joka sekin oli vallan kaukana

asutusta seudusta. Se oli nim. neljänsadan kilometrin päässä lähimmästä kaupungista ja lähimmälle maantielle oli matkaa parisataa kilometriä. Mutta hän tahtoi vieläkin syrjemmäksi.

Laajoilla kalastus- ja metsästysmatkoillaan oli Maksima löytänyt tämän rauhaisan paikan Repolan sydänmailla, Kemijoen alkulähteillä Sulkavajärven rannalla. Tuskin tänne oli aikaisemmin ihmisjalka astunut ja täällä Maksima toivoi saavansa rauhassa nauttia luonnosta ja sen runsaista antimista.

Sinne hän rakensi pienen asumuksen ja sinne kuljetti vähäisen omaisuutensa talvikelin aikana pulkassa vetäen, sinne pienen karjansa ja rotevavartisen, silloin siunatussa tilassa olevan vaimonsakin.

Niin asettui Sulkavajärven rannalle kaksi ihmis-olentoa ahertamaan uutta elostaan, milloin asumusta rakentamassa, milloin taasen uutta maata perkaamassa, mistä sitten myöhemmin saisivat välttämättömän leipänsä. Kalastus ja metsästyspaikka oli täällä niin hyvä, ettei toista parempaa saattanut löytyä. Niinpä Maksima eukkoineen eleli täällä keväisen luonnon karkeloidessa ja tyytyväisiä he olivat erakkoelämänsä. Talvisin taasen he olivat hautautuneet loppumattoman salon helmaan. Olihan nelisenkymmentä kilometriä lähimpään ihmisasumukseen, joten rauhanhairsijöitä ei tarvinnut pelätä. Mutta toisaalta salon asukkailta vaadittiin erikoista tarmoa ja sitkeyttä, tarkkaa havainto- ja harkintakykyä olla ja eleä tällaisissa oloissa. Oli tyydyttävä vähään ja oli

Leningradin Filharmoninen orkesteri antoi eri paikkakunnilla maassamme erittäin onnistuneita konsertteja Orkesterin messurillista esitystä saatiin kuulla myös radiossa. Kuvassa orkesterin kapellimestaria Mravinskia hyvästellään asemalla.

oltava valmiina ottamaan vastaan kärsimyksiäkin kovaa luontoa vastaan taistellessa, jos mieli kunnialla voittaa vastukset.

Keskellä talvea sanoi Maksiman emäntä ukolleen: "Suolaa ei ole ja jauhotkin ovat lopussa." Maksima pisti silloin sukset jalkaansa ja sen enempää sanomatta läksi viillettämään lähintä kylää kohti. Sinne vei talvisin yksinäinen suksenlatu, mikä ei kaikin ajoin edes näkynyt lumipyryjen täyttäessä koko ladun.

Maksiman ollessa tällä matkalla tuli emännälle synnytyisaika. Apua ei ollut, vaan oli hänen kovia kamppailuja kärsien tultava yksin toimeen. Ei ollut kättilöä eikä muuta apulaista, eikä niitä ollut saatavissa, koska lähimpään kylään oli tuo pitkä matka. Yksin hän synnytti vankan pojan, yksin hoiti lapsensa, yksin karjansa ja muut taloustehtävänsä.

Maksima palasi kotiin tuoden suolat ja suurukset mukanaan ja näki mielihyvin syntyneen erikoisensa. Maksima antoi pojalle oudolta tuntuvan nimen. Kun se oli aitokarjalainen, hyväksyivät molemmat sen ja niin pojasta tuli Ontroppa. Poika kasvoi ja varttui. Hänen leikkikumppalinaan olivat usein jylhän luonnon villit eläimet. Isä kuljetti metsästä kotiin milloin jäniksen, milloin ketun tai saukon poikasen, milloin taas nuori mesikämmen sai painia Ontropan kanssa ja niinpä poikanen usein sovinnoksi söi samasta pahkakupista pikkukontion keralla villipeuran maitoa, milloin lehmän maitoa ei ollut saatavissa. Niin Ontroppa kasvoi luonnon keskellä ja luonnon lakien mukaisesti eikä hän paljon tietänyt muun maailman menosta, ei edes sitäkään, oliko maailmassa muita järjellä varustettuja olentoja kuin hän vanhempiensa kanssa. Siksi hän tunsu itsensä koko luomakunnan valtiaksi ja sen mukaan hän käsitteli muita luomakunnan jäseniä.

Vartuttuaan aikuiseksi, oli hän voimakkaan ruumiinsa lisäksi saanut teräksisen tarmon ja tahdonlujuuden, mitkä ominaisuudet sitten myöhemmin pelastivat hänet monesta ikävästä palkähästä ja tilanteesta kamppaillessaan luonnonvoimia ja villieläimiä vastaan.

Hänestä tuli innostunut, ahkera ja taitava metsänkävijä. Jo nuorena hän joutui tekemisiin metsästysretkillään korven kuninkaan, kontion kanssa. Se olikin päämäärä, johon hän oli lapsuudessaan pyrkinyt. Vaikeita hetkiä hänellä oli näissä kamppailussa, mutta ikäänkuin ihmeen kautta hän aina pelastui uhkaavistakin tilanteista. Mutta tämän rinnalla oli näkymättömiä luonnonvoimia, joita ei hänen jättäisvoimiansakaan voinut kahlehtia ja joista Ontropankin oli senvuoksi vaikea selviytyä.

Tähän aikaan eli Repolan pitäjässä hyvin monta kuuluisaa metsämiestä. Sellaisia olivat mm. Koroli, Jaakkimaini, Olja, Bukola, Iivo-Ukko ja metsässä "bieglaina", sotilaskarkurina piileskelevä Muujärven Kauro.

Kerran tuli Koroli ehdottamaan, että Ontroppa rupeaisi yhdessä hänen kanssaan metsästämään. Tähän Ontroppa mielihyvin suostui semminkin kun tiedettiin Korolin olevan erikoisen kuuluisan metsämiestä ja hänestä kerrottiin lisäksi, että hän muka metsästää "tietohuolla", s.o. tietojen eli taikojen avulla ja siten saa riistaa paljon enemmän kuin muut tavalliset metsästäjät. Tämä tieto innostutti yhä enemmän Ontroppaa pääsemään näin merkillisen miehen metsästyskumppaniksi.

Tuumasta toimeen ja Ontroppa lähtee Korolin mukana metsästysretkelle. Heidän metsästellessään sattuu kerran, heidän toisistaan kauempana ollessa, että Ontropan koira haukkuu kultarinta näätä ja Ontroppa mielestään tarkkana ja toistenkin tunnustamana erikoisen hyvänä ampujana paukuttelee kerran toisensa jälkeen otusta osumatta siihen. Koskaan ei ole näin tapahtunut ja se häntä harmittaa. Korolikin kuulee ammunnan ja rientää katsomaan, mitä tämä pauke merkitsee. Tultuaan suunniltaan poissa olevan Ontropan luo, rupeaa hän nauramaan ja lopuksi huomauttaa: "Suat, veikkoni, ampu vaikka koko netälin, viikkokauden, eikä otus sittenkään tule ales. Etkö niä, kuin mettšähini pitäy kämmentä otuksen iessä! Ota da leikkua risti buljkan, luodin peäh, ammu sillä, niin kyllä otus kirbuou." Ontroppa tekee työtä käskettyä, leikkaa ristin luodin

Partiotytöt talvipäivillä. Osanottajia n. 700.

päähän, ampuu sillä ja ihme oli tapahtunut: otus, kaunis näätä, kirpooa saaliiksi, sillä metssähini oli ottanut kämmenensä pois edestä. Ontroppaa eniten ihmetytti se, mistä Koroli oli nähnyt metssähisen kämmenen otuksen edessä eikä hän saanut rauhaa, ennenkuin oli tiedustellut asiaa kumppaniltaan. — "Hoh, veikkoni, vielä kummempaa saat nähdä, jos maltat olla lujana", selitti Koroli.

Seuraavana päivänä sanoi Koroli Ontropalle: "Tänä peänä suat nähä, miten metssähini kulettau pedroa ansah; vain se muissakin, jotta et kujehi etkä nagra sen nähtyös!" Tämän Ontroppa lupasi. He jatkavat kulkuaan ja tulevat monipeninkulmaisen suonrinteeseen, jonka uittoon Koroli oli asettanut pedran ansoja. Samassa näkee Ontroppa ihmeeseen tavattoman pitkän jättiläisen kulettavan sarvista erittäin suurta peuraa Korolin ansaa kohti peuran karhiteissa kaikin voimin vastaan. Tästä huolimatta kuljettaa jättiläinen otusta yhä eteenpäin. Tämän nähtyään Ontroppa alkoi ihmetellä ja hymyillä. Lopuksi hän virkkoi: "Kylläpä on metssähisellä työpaikka." Tähän metssähini jyräytti: "Niin teitä naurattaa, mutta minua ei; olen tätä valkiesta linnasta (Lapista) asti kuljettanut ja naurunne saatte kalliisti maksaa!" Korpi raikui ja vaarat kumisivat sen äänen painosta, millä nämä sanat lausuttiin. Koroli, joka oli tehnyt metssähisen keralla sopimuksen, käsitti tuhon olevan edessään, koska metsästyskumpali oli ajattelellemattomuudessaan sopimuksen rikkonut, ja nyt oli hän itse joutunut jättiläisen valtaan. Surullisena hän virkkoi toverilleen: "Olet hävittänyt, velli miut, vaikka lupasit olla nagramatta; etpä pitänyt lupaustasi!" Nyt Ontroppa huomasi asian vakavuuden ja alkoi rukoilla Korolilta anteeksi ajattelelmatonta tekoaan polvistuen Korolin eteen. "Anteeksi annan, velli, vain yhdellä ehdolla. Minä olen nyt mennyttä miestä, sillä minä olen antanut lupauksen olla nagramatta ja muutenkin luvannut hyvittää

metssähisen työtä, joita hän miun hyväksi on tehnyt. Nyt hänellä on oikeus ottaa minut. Mutta on vielä yksi pelastumisen mahdollisuus, jos vain siussa on miehuutta sen verran, että tiet mitä käsen; mie itse en voi tehdä mitään peästäkseni."

Ontroppa lupasi tehdä kaikkensa, kuollakin hänen puolestaan, jos tarvitaan. Näin Ontroppa neuvoi: "Ota ja leikkua yksikantani pihlajakeppi ja asetu miun ja metssähisen väliin. Jos kerkiet kolmasti lyyvä kepillä ristin muaha, kun metssähini suau miut käsinsä, niin olen pelastunut, mutta jos tätä et kerkie tehdä, olen männyttä miestä eikä miusta tule niin ken tietämäh, minne olen joutunut." Nyt kiirehti Ontroppa etsimään yksikantaista pihlajaa, mutta tunsu samalla olevansa aivankuin kivettynyt paikalleen. Äkkiä hän sitten havahtuu aivan kuin pahasta unesta ja lähtee juoksemaan pihlajasta toisen luo, mutta aina on pettymys vastassa, sillä aina niitä kasvoi enemmän samassa paikassa. Lopulta hän kuitenkin löysi haluamansa pihlajan, leikkasi sen yhdellä sivaluksella ja lähti juoksemaan takaisin lähtöpaikalleen. Täällä hän huomasi kivettyneen Korolin, joka kauhuissaan oli luonut katseensa siihen suuntaan, missä he metssähisen olivat nähneet tulevan. Ontroppa näkee vain muutaman askeleen päässä Korolista jättiläisen, tämän pitkät kädet ovat jo toverin ulottuvilla. Nyt oli nopeasti toimittava, sen käsittivät Ontropan sekavat ajatukset, ja hän sivaltaa kepillään kolme ristiä Korolin ja metssähisen väliin ja katso: ihme oli tapahtunut. Metssähisestä ei ollut enää jälkeäkään näkyvissä! Koroli risti silmänsä ja oli yhtä hilpeä ja leikkisä kuin mitään ei olisi tapahtunut.

Yhdessä he sitten kirveillään lopettivat ansassa rimpuilevan pedran elämän, nylkivät lihat ja panivat ne korjuuseen lavalle.

Näin onnellisesti oli päättynyt Ontropan, nuoren metsänkävijän ensimmäinen tulikoe, mutta se ei suinkaan ollut hänen viimeisensä.

(Jatkuu.)